

TI / TUE 6.10.

KLO 18.00

TO / THU 8.10.

KLO 12.00

PE / FRE / FRI 9.10. KLO 19.00 (HKO Screen -verkkolähetys)

HELSINGIN MUSIIKKITALO
MUSIKHUSET I HELSINGFORS
HELSINKI MUSIC CENTRE

IDYLLI

RISTO
JOOST

JANNE
MERTANEN

ATTE
KILPELÄINEN

AURI
AHOLA

RISTO JOOST

kapellimestari / dirigent / conductor

JANNE MERTANEN

piano

ATTE KILPELÄINEN

alttoviulu / viola

AURI AHOLA

koreografia, tanssi / koreografi, dans / choreography, dance

Richard Wagner (1813–1883)

Siegfried-idylli (1870)

18'

Siegfried-idyll

Siegfried Idyll

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)

Pianokonsertto nro 23 A-duuri KV 488 (1786)

26'

Pianokonsert nr 23 A-dur

Piano Concerto No. 23 in A Major

Allegro

Adagio

Allegro assai

Nico Muhly (1981–)

Étude nro. 3 (2008–2013)

5'

Maurice Ravel (1875–1937)

Couperinin hauta, orkesterisarja (1914–1917)

16'

Couperins grav, orkestersvit

Le Tombeau de Couperin, orchestral suite

Prélude

Forlane

Menuet

Rigaudon

RICHARD WAGNER

Siegfried-idylli

Syksyllä 1870 Wagner (1813–1883) avioitui Cosiman, Franz Lisztin tyttären, kanssa. Suhde oli jo pari vuotta vanha ja skandaalinkäryinen. Heidän tavatessaan Wagner oli naimisissa Minna Planerin kanssa, muttei enää asunut tämän kanssa. Cosiman aviopuoliso oli kapellimestari Hans von Bülow, joka joutui nielemään tosiasian, että hänen vaimonsa synnytti Wagnerille kaksi lasta. Minna ja von Bülow eivät silti suostuneet avioeroihin. Wagnerin kohdalla tilanne muuttui Minnan kuoltua vuonna 1866, ja lopulta von Bülowkin antoi periksi.

Wagnerin uusi perheonni soi kappaleessa, joka syntyi syksyllä 1870 juhlistamaan Cosiman syntymäpäivää ja sai kantaesityksensä 25.12.1870 perheen huvilan rappukäytävässä Tribschenissä, Sveitsissä. Wagner itse johti Tonhalle-Orchester Zürich -orkesterin muusikoista koottua yhtyettä. Cosima – joka oli syntynyt 24.12. mutta vietti syntymäpäivänsä joulupäivänä – kirjoitti päiväkirjaansa: ”Kun heräsin korviini kantautui yhä täyteläisempi sointi; en voinut kuvitella näkeväni unta: kuulin musiikkia, ja millaista musiikkia! Sen kuoltua pois Richard tuli huoneeseen lasten kanssa ja antoi minulle sinfonisen syntymäpäivälahjansa partituurin. Minulla oli kyynelleet silmissä ja niin oli myös kaikilla muilla.”

Kappaleen piti jäädä perheen yksityiskäyttöön, mutta rahapulan takia Wagner myi sen vuonna 1878 kustantajalle. Painetussa versiossa Wagner muutti alkuperäisen otsikon *Tribschen-idylli Siegfried-idylliksi*; Siegfried oli perheen poika.

WOLFGANG AMADEUS

MOZART

Pianokonsertto nro 23 A-duuri KV488

Vuosina 1784–86 W. A. Mozart (1756–1791) sävelsi kaksitoista pianokonserttoa, jotka lukeutuvat hänen merkittävimpiin sävellyksiinsä. Aiemmissa soolokonsertoissaan Mozart käyttää lähtökohtaisesti ”galanttia” ja viihdyttävää tyyliä. Kypsissä konsertoissa hän kehittää pianon ja orkesterin suhdetta dialogisempaan suuntaan ja antaa samalla musiikilliselle sanonnalle suurempaa painoarvoa.

Pianokonsertto A-duuri KV488 valmistui maaliskuussa vuonna 1786. Sävellys sai ehkä kantaesityksensä Wienissä jo samana keväänä, joskaan tästä ei ole varmaa tietoa. Sen sijaan tiedetään Mozartin saman vuoden syksyllä lähettäneen sen Donaueschingenin hovin orkesterille. Saatekirjeessä Mozart kertoi pianokonserton kuuluvan niihin teoksiinsa, joille hän toivoi julkisuutta Wienin ulkopuolella. Hän siis piti sitä suurella arvolla, ja lisäsi pragmaattisesti: ”Orkesteriin kuuluu kaksi klarinettia. Ellei Teillä hovissa niitä ole, niin hyvä kopisti voi varmasti transponoida osuudet siten, että viulu soittaa ensimmäisen klarinetin ja alttoviulu toisen klarinetin stemman”. Mutta hovi-orkesteria teos ei näytä lainkaan kiinnostaneen, ja monen muun Mozartin konserton tavoin myös KV488 sai asemansa ohjelmistoissa vasta 1900-luvulla.

A-duuri-pianokonsertto on runollinen ja hieman sisäänpäin kääntynyt teos. Ensimmäinen osa on selkeäpiirteinen *Allegro*, johon on säilynyt säveltäjän oma soolokadenssi. Toinen osa on surumielinen *Adagio*, jonka pääsävellajiksi Mozart on valinnut itselleen poikkeuksellisen fis-mollin. Finaali *Allegro assai* on reipas rondo.

NICO MUHLY

Étude 3

Yhdysvaltalainen säveltäjä ja sovittaja Nico Muhly (s. 1981) on opiskellut mm. Columbian yliopistossa ja Juilliardissa ja työskentelee sekä taide- että pop- ja rock-musiikin parissa. Muhly on tehnyt yhteistyötä mm. Philip Glassin, Björkin, The National -yhtyeen, Antony and the Johnsons -yhtyeen, lauluntekijä Glen Hansardin ja viulisti Pekka Kuusiston kanssa. Hän on islantilaisen Bedroom Community -musiikkikollektiivin jäsen.

Sävellystä Muhly on opiskellut John Coriglianon ja Christopher Rousen johdolla. Hän on kirjoittanut tilausteoksia mm. Philadelphian orkesterille, Britten Sinfoniale, Cincinnatin sinfoniaorkesterille ja Hilary Hahnille. Laajaan tuotantoon kuuluu etenkin vokaali- ja orkesterimusiikkia sekä kolme oopperaa, joista tuorein on Metropolitanin tilaama *Marnie* (2017). Muhly on kirjoittanut musikkia myös elokuviin, joista tunnetui lienee draama *The Reader* (Lukija, 2008).

Muhly on säveltänyt sooloteoksen *Kolme etydiä* (2008–2013) alttoviulisti Nadia Sirottalle, jolle on syntynyt myös konsertto (2014). Etydit, joissa soolo-alttoviulua säestää ääninauha, on mahdollista esittää itsenäisinä kappaleina. Konsertissa esitettävä etydi no 3 on samalla sekä rytminen että ilmeikäs.

MAURICE RAVEL

Couperinin hauta, orkesterisarja

Vuonna 1914 Maurice Ravel (1875–1937) alkoi suunnitella pianosarjaa, jossa inspiraationa toimisi barokin ajan musiikki, etenkin François Couperinin (1668–1733) cembalokappaleet. Sarjan työnimi oli *Ranskalainen sarja*. Sävellystyö keskeytyi ensimmäisen maailmansodan syttyessä. Ravel oli sen verran hintelä, ettei häntä aluksi huolitettu sotapalvelukseen, mutta lopulta hän sai työskennellä ambulanssinkuljettajana ja sairaanhoitajana.

Vuonna 1917 Ravel palasi *Ranskalaisen sarjan* pariin. Otsikoksi vaihtui *Le Tombeau de Couperin*, Couperinin hauta. Tämä viittaa barokin tombeau-perinteeseen: tombeau on tietyn henkilön soivaksi hautamuistomeriksi sävelletty teos. Kukin osista on omistettu Ravelin sodassa kuolleen ystävän muistolle. Couperinin haudan (1914–17) kantaesitys Marguerite Long Pariisissa huhtikuussa vuonna 1919. Orkesteriversio (1919) sai kantaesityksensä Pariisissa vuoden 1920 helmikuussa. Padeloup'n orkesteria johti Rhené-Baton. Pianoversiossa osia on kuusi, mutta orkesteriversiossa Ravel on jättänyt pois osat *Fuuga* ja *Toccata*. Säveltäjää moitittiin siitä, että surumusiikiksi teos on säilyttäen sangen valoisa. Tähän hän vastasi: ”Kuolleet ovat, ikuisessa hiljaisuudessaan, jo tarpeeksi surullisia”.

Sarjan osat ovat vuolaasti virtaava *Preludi* (omistettu luutnantti Jacques Charlotin muistolle), kepeä *Forlane* (omistettu luutnantti Gabriel Delucien muistolle), nostalginen *Menuetti* (omistettu Jean Dreyfusin muistolle) ja vilkas *Rigaudon* (omistettu Pierre ja Pascal Gaudinin muistolle).

RISTO JOOST

Virolainen Risto Joost (s. 1980) on taivaltaan määrätietoisesti kohti kaikki taidemusiikin tyyllilajit suvereenisti hallitsevaksi orkesterinjohtajaksi. Hänen barokista uuteen musiikkiin venyvän repertuaarinsa erityisosaaminen on painottunut orkesterinjohtajan ohella opiskeltuun laulumusiikkiin. Viron musiikkiakatemiassa alkaneita opintojaan hän jatkoi Wienin musiikin ja esittävän taiteen yliopistossa, jonka jälkeen hän hakeutui legendaarisen Jorma Panulan luokalle Tukholman kuninkaalliseen musiikkikorkeakouluun. Maisteriksi hän valmistui vuonna 2008.

Joost on voittanut Jorma Panula -kapellimestarikilpailun vuonna 2012 ja ylsi finalistien joukkoon Malko-kilpailussa vuonna 2015. Jo vuodesta 2009 alkaneen Viron kansallisoopperan residenssikapellimestarin pestin lisäksi Joost on nykyään Tallinnan kamariorkesterin ylikapellimestari ja Tallinnan filharmonisen seuran taiteellinen johtaja. Vuodesta 2015 lähtien hän on luotsannut Saksan maineikkaimpiin kuuluvaa kuoroa, MDR:n Leipzigin sinfoniakuoroa, joka Joostin harjoittamana esiintyy mm. Berliinin filharmonikoiden kanssa. Vuonna 2018 kuoro ja Joost voittivat Diapason d'Or -palkinnon Rahmaninovin *Vespereiden* levytyksestä.

Viime vuosina Joost on kasvattanut kapellimestarivierailujensa listaa Berliinin saksalaisella sinfoniaorkesterilla, Tanskan kansallisella sinfoniaorkesterilla, Mariiinkin orkesterilla sekä arvostetuilla oopperataloilla, kuten Teatro La Fenicellä. Kevään 2019 Helsingin kaupunginorkesterin -debyyttinsä lisäksi Joostin Suomen-vierailuja on koettu Keski-Pohjanmaan kamariorkesterissa, Turun filharmonisessa orkesterissa, Oulu Sinfoniassa, Jyväskylän Sinfoniassa sekä Tapiola Sinfonietta, jonka konsertin arvostelussa Helsingin Sanomat ylisti Joostia mestariksi myös nykymusiikissa.

JANNE MERTANEN

Janne Mertanen opiskeli Sibelius-Akatemiassa pianonsoittoa Erik T. Tawaststjernan oppilaana vuosina 1986–1992 sekä vuosina 1990–1991 Dmitri

Bashkirovin oppilaana. Hän viimeisteli opintonsa vuosina 1993–1995 Accademia Pianistica, Imolassa, Italiassa. Hän voitti kansainvälisen Chopin-kilpailun Darmstadtissa vuonna 1992. Kilpailussa ei jaettu tuolloin toista palkintoa lainkaan. Mertanen voitti Nyborgin pohjoismaisen pianokilpailun Tanskassa niin ikään vuonna 1992. Hän on esiintynyt useimpien suomalaisten orkestereiden solistina, ja hänellä on ollut kiinnityksiä useiden pohjoismaisten orkestereiden solistina. Lisäksi hän on esiintynyt soolokonserteissa ja orkestereiden solistina eri puolilla Eurooppaa sekä Etelä-Amerikassa, Aasiassa, Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Australiassa sekä useilla musiikkijuhlilla. Kaksi hänen Chopin-levyään on saanut arvostetun Grand Prix du Disque Frédéric Chopin -palkinnon.

Mertanen on edellisen kerran esiintynyt HKO:n solistina vuosina 1993 ja 2010.

www.jannemertanen.com

ATTE KILPELÄINEN

Atte Kilpeläisen tie Helsingin kaupunginorkesterin alttoviuluryhmän äänenjohtajaksi ja Meta4-jousikvartetin jäseneksi on ollut monivaiheinen. Aloittaessaan musiikkiopintonsa Länsi-Uudenmaan musiikkiopistosta Kilpeläisen instrumentti oli viulu, mutta kahdeksan vuotta myöhemmin hän vaihtoi soittimekseen alttoviulun. Helsingin Konservatorion kautta opinnot veivät Sibelius-Akatemiaan ja sieltä Kölnin musiikkikorkeakouluun, ja vuonna 2004 Kilpeläinen suoritti diplomitutkintonsa parhain mahdollisin arvosanoin. Opinnoissa Kilpeläistä ovat ohjanneet Pirjo Suonio, Lauri Poijärvi, Sari Aalto, Jouko Mansnerus ja Rainer Moog.

**(o) 9.10. HKO SCREEN #hkoscreen
SUORA LÄHETYS / DIREKTSÄNDNING
/ LIVE BROADCAST
WWW.HELINGINKAUPUNGINORKESTERI.FI**
Katsottavissa netissä konsertin jälkeen.
Se på nätet efter konserten.
Watch on demand after the concert.

AURI AHOLA

Auri Ahola (s. 1984) on monipuolinen tanssitaiteilija, joka on tehnyt laaja-alaisen uran klassisesta baletista nykytanssiin ja poikkitaiteellisiin teoksiin.

Auri Ahola valmistui Suomen Kansallisoopperan Balettioppilaitoksesta 2004. Hän tanssi kymmenen vuoden ajan Suomen Kansallisbaletissa esiintyen kaikissa klassisen baletin merkkiteoksissa sekä kansainvälisten huippukoreografien kuten Ohad Naharinin, Jiří Kyliánin ja Tero Saarisen nykytanssiteoksissa. Kansallisbaletista lähdettyään Ahola on työskennellyt mm. Tero Saarinen Companyn, Raekallio Corp:n, Compañía Kaari & Roni Martinin ja Helsinki Dance Companyn kanssa.

HELSINGIN KAUPUNGINORKESTERI

Kun säveltäjät Martin Wegelius ja Robert Kajanus perustivat orkesterin Helsinkiin kesällä 1882, heidän kunnianhimoinen suunnitelmansa oli kerätä kaupungin parhaat muusikot ja ulkomailta palkatut soittajat yhteen ja tarjota helsinkiläisille elämyksiä suurten säveltäjien mestariteoksista viikoittaisilla konserteilla 36 soittajan voimin.

Periaate huippumuusikoiden säännöllisestä orkesteritoiminnasta on pysynyt elinvoimaisena näihin päiviin saakka. Lähes 140 toimintavuotensa aikana Helsingin kaupunginorkesteri on kantaesittänyt valtaosan Jean Sibeliuksen sinfonisesta tuotannosta säveltäjän itsensä johdolla ja jatkaa oman aikansa musiikin esittämistä tilaamalla teoksia sekä kansainvälisiltä että kotimaisilta säveltäjiltä. Vuosina 2019–2025 toteutettava tilaussävellysten sarja, kahdeltatoista nykysäveltäjältä tilatut *Helsinki-variaatiot*, liittävät oman aikamme sävelet ennen vuonna 1945 sävellettyihin Helsinki-aiheisiin teoksiin.

Vuosittain yli 110 000 kuulijaa tavoitettava, nykyisellään 102 muusikon vahvuinen Helsingin kaupunginorkesteri on kasvanut tärkeäksi osaksi helsinkiläisten kulttuurillista pääomaa. Kaupunginorkesterin työ koskettaa niitäkin, jotka syystä tai toisesta eivät pääse konsertteihin

Ahola on esiintynyt lukuisilla tanssinäyttämöillä ja festivaaleilla niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

Omissa teoksissaan Auri Ahola yhdistää nykytanssia ja saamelaiskulttuuria. Teoksessa *Jotteeh* (2017) Ahola käsitteli kulkemista luonnon rytmin mukaan, inspiraationaan inarinsaamelaisen perinteinen vuotuisuusmuutto. Auri Aholan työskentelylle leimallista on vahva fyysinen liikekieli yhdistettynä omaäänisyyteen. Hän on toteuttanut myös poikkitaiteellisia teoksia ja projekteja yhdistäen tanssia niin kirjallisuuteen, sirkustaiteeseen kuin joikaamiseen.

Auri Ahola asuu ja työskentelee Inarissa.

Musiikkitaloon. Kansainvälisten kiertueiden lisäksi orkesteri esiintyy erilaisissa kokoonpanoissa eri puolilla Helsinkiä sekä tarjoaa lapsille ja nuorille esiintymismahdollisuuksia ja tavoittaa erityisryhmiä monipuolisen yleisötyön kautta. Orkesteri kutsuu nyt jo kolmatta kertaa kokonaisen ikäluokan – kaikki vuonna 2020 syntyvät helsinkiläislapsen – nauttimaan musiikista perheineen seitsemän vuoden ajan orkesterin kummilapsina.

Verkossa sekä mm. keskustakirjasto Oodissa suorana ja jälkilähetystenä nähtävät HKO Screen -konsertit sekä taustoittavat haastattelut tuovat katsojan entistäkin lähemmäksi soivan taideteoksen syntyprosessia. Yhteistyö levy-yhtiö BIS:in kanssa tallentaa orkesterin tulkintoja huipputason äänityksinä kaikkien saataville ja pitkälle tulevaisuuteen.

Helsingin kaupunginorkesterilla on toimintansa aikana ollut 13 ylikapellimestaria. Vuonna 2016 aloittaneen ylikapellimestari Susanna Mälkin johdolla orkesteri on kehittynyt kansainvälisesti yhä vaikuttavammaksi sinfoniaorkesteriksi, jonka tunnistettava sointi on tärkeä osa helsinkiläistä äänimaisemaa.

www.helsinginkaupunginorkesteri.fi

RICHARD WAGNER **Siegfried-idyll**

Hösten 1870 gifte sig Wagner (1813–1883) med Cosima, Franz Liszts dotter. Förhållandet var redan ett par år gammalt och skandalomsusat. Då de möttes var Wagner gift med Minna Planer, men bodde inte längre med henne. Cosima i sin tur var gift med dirigent Hans von Bülow som tvingades svälja att hans hustru födde Wagner två barn. Vare sig Minna eller von Bülow gick med på en skilsmässa. För Wagners del förändrades detta då Minna år 1866 avled, och till sist gav även von Bülow efter.

Wagners nya familjelycka kommer till uttryck i det stycke han skrev hösten 1870 för att uppmärksamma Cosimas födelsedag och som uruppfördes den 25.12.1870 i trappuppgången i familjens villa i Tribschchen i Schweiz. Wagner dirigerade ensemblen som bestod av musiker ur Tonhalle-Orchester Zürich. Cosima – som var född den 24.12. men firade sin födelsedag på juldagen – antecknade i sin dagbok: "Då jag vaknade hörde jag en allt fylligare klang; jag kunde inte föreställa mig att jag drömde: jag hörde musik, och vilken musik det var! Då den dött ut kom Richard och barnen till rummet, och han skänkte mig den symfoniska födelsedagspresentens partitur. Jag hade tårar i ögonen och det hade även alla andra."

Stycket var avsett för familjens privatbruk men på grund av ekonomiska bekymmer sålde Wagner det år 1878 till en förläggare. Då noterna trycktes bytte Wagner ut den ursprungliga titeln *Tribschchen-idyll* till *Siegfried-idyll*; titeln hänvisar till sonen Siegfried.

WOLFGANG AMADEUS MOZART **Pianokonsert nr 23 A-dur KV488**

Åren 1784–86 komponerade W. A. Mozart (1756–1791) tolv pianokonsert som hör till hans främsta verk. I sina tidiga solokonsert använder Mozart en i första hand "galant" och underhållande stil, men i de mogna konserterna eftersträvar han en dialog mellan piano och orkester samtidigt som de rent musikaliska inslagen får en större tyngd.

Pianokonserten i A-dur KV488 fullbordades i mars år 1786. Den fick kanske sitt uruppförande i Wien

samma vår men detta är osäkert. Däremot vet vi att Mozart under hösten sände den till Donaueschingens hovs orkester. I ett bifogat brev skrev Mozart att pianokonserten hörde till de kompositioner som han önskade att skulle få uppmärksamhet utanför Wien. Med andra ord skattade han den högt. Han anmärkte pragmatiskt: "Till orkestrern hör två klarinetter. Om Ni i hovet inte har sådana kan en god kopist säkert transponera stämmorna så att violinen spelar den första klarinetterns stämma och altviolin den andra klarinetterns". Men hovorkestrern tycks inte ha intresserat sig för verket, och i likhet med andra av Mozarts konsert fann även KV488 sin plats i repertoarerna först på 1900-talet.

A-durpianokonserten är ett poetiskt, smått introvert verk. Den första satsen är ett klassicistiskt format *Allegro* vars solokadens är Mozarts egen. Den andra satsen är ett sorgmodigt *Adagio* med den för tonsättaren ovanliga huvudtonarten fissa-moll. Finalen *Allegro assai* är ett raskt rondo.

NICO MUHLY **Étude 3**

Den amerikanska tonsättaren och arrangören Nico Muhly (f. 1981) arbetar med såväl konst- som pop- och rockmusik. Han studerade vid bl.a. Columbias universitet och Juilliard. Muhly har samarbetat med bl.a. Philip Glass, Björk, gruppen The National, gruppen Antony and the Johnsons, låtskrivaren Glen Hansard och violinisten Pekka Kuusisto. Han är aktiv i det isländska musikkollektivet Bedroom Community.

Muhly har studerat komposition under ledning av John Corigliano och Christopher Rouse. Han har skrivit beställningsverk åt bl.a. Philadelphias orkester, Britten Sinfonia, Cincinnati symfoniker och Hilary Hahn. I den omfattande produktionen hittar man främst vokal- och orkestermusik samt tre operor av vilka den nyaste är *Marnie* (2017) som var beställd av Metropolitan. Muhly har dessutom skrivit musik till filmer. Av dem torde den mest kända vara drama-filmen *The Reader* (2008).

Tre etyder (2008–2013) är ett soloverk skrivet för altviolinist Nadia Sirota. För Sirota har Muhly

komponerat även en konsert (2014). I etydena, som kan framföras som självständiga konsertstycken, ackompanjeras soloinstrumentet av ett ljudband. Den tredje etyden är en samtidigt rytmisk och uttrycksfull musik.

MAURICE RAVEL **Le Tombeau de Couperin, orkestersvit**

År 1914 började Maurice Ravel (1875–1937) planera en pianosvit som var inspirerad av barockens musik, framförallt François Couperins (1668–1733) stycken för cembalo. Sviten fick arbetstiteln *Franska svit*. Kompositionsarbetet avbröts av att första världskriget bröt ut. Ravel var såpass tanig att man till en början inte tillät honom utföra militärtjänst. Till sist fick han dock arbeta som ambulanschaufför och sjukskötare.

År 1917 återvände Ravel till sin *Franska svit*. *Titeln byttes ut till Le Tombeau de Couperin*, Couperins grav. Detta hänvisar till barockens tombeau-tradition: en tombeau är ett musikverk som är skrivet för att hylla minnet av en viss person. Varje sats är tillägnad minnet av någon av Ravels vänner som hade stupat i kriget. *Le Tombeau de Couperin* (1914–17) uruppfördes i april år 1919 i Paris av Marguerite Long. Orkesterversionen (1919) uruppfördes i Paris i februari år 1920 av Padeloup's orkester under ledning av Rhené-Baton. Pianoversionen har sex satser men i orkesterversionen har Ravel lämnat bort satserna *Fuga* och *Toccata*. Tonsättaren kritiserades för att ha gett sin sorgemusik en rätt så ljus ton. Han svarade: "De döda, i sin eviga tystnad, är redan tillräckligt sorgsna".

Sviten består av ett flödande *Preludium* (tillägnat minnet av löjtnant Jacques Charlot), en graciös *Forlane* (tillägnad minnet av löjtnant Gabriel Deluc), en nostalgisk *Menuett* (tillägnad minnet av Jean Dreyfus) och en snabb *Rigaudon* (tillägnad minnet av Pierre och Pascal Gaudin).

RISTO JOOST

Esten Risto Joost (f. 1980) har målmedvetet arbetat för att kunna dirigera alla konstmusikens stilar med samma suveränitet. Hans repertoar går från barocken till vår tids musik. Under detta årtionde har han dessutom satt sig in i sångmusik. Joost inledde sina studier vid Estlands musikakademi och fortsatte dem vid Universitæt für Musik und darstellende Kunst Wien, och sedan vid Stockholms kungliga musikhögskola där hans lärare var Jorma Panula. Joost examinerades till magister år 2008.

Joost vann första pris i Jorma Panula-dirigenttävlingen år 2012 och var finalist i Malko-tävlingen år 2015. Sedan år 2009 har han varit Estlands Nationaloperas residensdirigent. Han är Tallinns kammarorkesters chefsdirigent och Tallinns filharmoniska sällsks konstnärliga ledare. Från och med år 2015 har han dirigerat den ryktbara MDR Rundfunkchor i Leipzig som uppträder i samarbete med bl.a. Berlins filharmoniker. År 2018 tilldelades kören och Joost Diapason d'Or-priset för sin inspelning av Rachmaninovs *Vigilia*.

Under de senaste åren har Joost gästdirigerat bl.a. Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, danska DR SymfoniOrkestret och Mariinskijs orkester. Han har även gästdirigerat i betydande operahus såsom La Fenice. Våren 2019 debuterade Joost med Helsingfors stadsorkester. I Finland har han dirigerat även Mellersta Österbottens kammarorkester, Åbo filharmoniker, Uleåborgs symfoniker, Jyväskylä symfoniker och Tapiola Sinfonietta. I samband med sistnämnda orkesters konsert hyllade Helsingin Sanomat Joost som en mästare då det gäller att leda även ny musik.

JANNE MERTANEN

Janne Mertanen studerade vid Sibelius-Akademien under ledning av Erik T. Tawaststjerna (1986-1992) och Dmitrij Basjkirov (1990-1991). Han slutförde sina studier åren 1993-1995 vid Accademica Pianistica i Imola i Italien. År 1992 vann han första pris i den internationella Chopin-tävlingen i Darmstadt. Samma år tilldelades han första pris i även Nyborgs nordiska pianotävling i Danmark. Mertanen har uppträtt som

solist med flertalet finländska orkestrar. Han har dessutom gett solokonsert och varit solist runtom Europa och i Sydamerika, Asien, Förenta staterna, Kanada och Australien. Två av hans Chopin-CD:n har tilldelats det ansedda Grand Prix du Disque Frédéric Chopin.

Mertanen har tidigare varit HSO:s solist åren 1993 och 2010.

www.jannemertanen.com

ATTE KILPELÄINEN

Atte Kilpeläinen är Helsingfors stadsorkesters altvioliners stämledare och Meta4-stråkvartettens medlem. Då han började studera vid Västra Nylands musikinstitut var hans instrument violinen, men åtta år senare bytte han till altviolin. Han studerade senare vid först Helsingfors konservatorium och sedan Sibelius-Akademien. År 2004 utexaminerades han från Kölns musikhögskola. Hans lärare har varit Pirjo Suonio, Lauri Poijärvi, Sari Aalto, Jouko Mansnerus och Rainer Moog.

AURI AHOLA

Auri Ahola (f. 1984) är en mångsidig danskonstnär som har arbetat med såväl klassisk balett och modern dans som tvärkonstnärliga projekt.

Ahola utbildades år 2004 från Finlands Nationaloperas Balettskola och uppträdde i tio års tid i Nationaloperans uppsättningar av den klassiska balettens nyckelverk och i moderna dansverk med koreografier av bland annat Ohad Naharin, Jiří Kylián och Tero Saarinen. Efter att ha lämnat Nationalbaletten har hon samarbetat med bland annat Tero Saarinen Company, Raekallio Corp., Compañía Kaari & Roni Martin och Helsinki Dance Company. Ahola har uppträtt på flera dansscener och festivaler såväl i Finland som utomlands.

I sina egna arbeten förenar Ahola modern dans och samisk kultur. *Jotteeh* (2017) handlade om vandring i naturens rytm och var inspirerad av Enaresamernas årliga växling av vistelseort. Aholas arbeten präglas av en kombination av ett mycket fysiskt rörelsespråk och den egna rösten. Hon har även arbetat med tvärkonstnärliga projekt som förenar dans med t.ex. litteratur, cirkuskonst och jojk.

Auri Ahola bor och arbetar i Enare.

HELSINGFORS STADSORKESTER

Då tonsättarna Martin Wegelius och Robert Kajanus sommaren 1882 grundade en orkester i Helsingfors var deras ambition att föra samman stadens bästa musiker och anlita musiker från utomlands. Helsingforsare skulle varje vecka erbjudas unika upplevelser då 36 musiker samlas för att framföra mästerverk av de stora tonsättarna.

Principen att föra samman högklassiga musiker för en regelbunden orkesterverksamhet förblir livskraftig än idag. Under sina nära 140 verksamhetsår har Helsingfors stadsorkester uruppfört majoriteten av Jean Sibelius symfoniska produktioner under tonsättarens egen ledning. Orkestern fortsätter att framföra sin egen tids musik i form av beställningar av såväl internationella som inhemska tonsättare. 2019–2025 förverkligas *Helsingfors-variationer*, en serie i vilken man beställer verk av 12 moderna tonsättare. Seriens beställningsverk förenar vår tids tonspråk med musikverk med ett Helsingfors-tema som är komponerade före år 1945.

Helsingfors stadsorkester består för närvarande av 102 musiker och når årligen över 110 000 lyssnare. Den har fått en viktig position som ett av Helsingfors-bornas kulturkapital. Stadsorkesterns arbete berör även dem som av orsak eller annan

inte kan komma till konserterna i Musikhuset. Förutom att göra internationella turnéer uppträder orkestern i varierande sammansättningar runtom Helsingfors, erbjuder barn och ungdom möjlighet att uppträda, och når via sitt mångsidiga publikarbete olika specialgrupper. Orkestern inviterar nu för tredje gången en hel åldersgrupp – alla i Helsingfors år 2020 födda barn – att bli orkesterns fadderbarn. I verksamheten får fadderbarnen med familj avnjuta musik i sju års tid.

HKO Screen-sändningarna visas på internet och live på bl.a. centrumbiblioteket Ode. HKO Screen-sändningarna består av konserten samt intervjuer som ger bakgrundsinformation som för lyssnaren närmare det klingande musikverkets födelseprocess. Samarbetet med skivbolaget BIS innebär att orkesterns tolkningar är tillgängliga för alla, och långt in i framtiden, i form av inspelningar av hög kvalitet.

Under sin verksamhetstid har Helsingfors stadsorkester haft 13 chefsdirigenter. År 2016 inledde Susanna Mälkki sitt arbete som orkesterns chefsdirigent. Under hennes ledning har orkestern utvecklats till en internationellt allt mera aktiv symfoniorkester vars identifierbara klang utgör en viktig del av staden Helsingfors ljudlandskap.

www.helsingforsstadsorkester.fi

RAKASTAVA

Susanna Mälkki kapellimestari
Xavi Castelló Arándiga Lyömäsoittimet
Tero Saarinen Koreografi
Oskari Kymäläinen (Tero Saarinen Company) tanssi

Gustav Mahler Adagio sinfoniasta nro 10 (sov. Michele Castellotti)
Jean Sibelius Rakastava jousiorkesterille
Iannis Xenakis / Tero Saarinen Rebonds
Ludwig van Beethoven Sinfonia nro 1

Lokakuu päättyy suurten sinfonikkojen säveliin. Kaupunginorkesterin sinfoniattakokoonpano tarttuu Mahlerin kesken jääneen kymmenennen sinfonian maalailevaan Adagio-osaan, juhlistaa 250 vuotta täyttävää Beethovenia säveltäjän ensimmäisellä sinfoniolla sekä tulkitsee Sibeliuksen Rakastava-sarjan rikkaasti soivalla jousistolla.

Iannis Xenakis'n hypnoottinen sooloteos lyömäsoittimille muuttuu kaksi taidemuotoa yhdistäväksi duetoksi, kun lavalle astuvat orkesterin lyömäsoittinten äänenjohtaja Xavi Castelló Arándiga sekä Tero Saarinen Companyn tanssija Oskari Kymäläinen. Koreografi Tero Saarisen työn lähtökohtana on sävellyksen moniäänisyys: "Musiikki on rikas elämys, joka kuulostaa siltä että soittajia olisi useita. Haluan tutkia samaa intensiteettiä ja monimuotoisuutta tanssijan liikkeessä."

Liput ja lisätiedot: www.helsinginkaupunginorkesteri.fi

TI 27 / 10 / 2020

13.00

KE 28 / 10 / 2020

12.00 & 19.00

TO 29 / 10 / 2020

19.00 HKO Screen

HKO SCREEN -MOBIILISOVELLUS

**ORKESTERI
AINA
MUKANASI**

HKO Screen -mobiilisovellus tuo orkesterin verkkoon striimattavat konsertit älylaitteisiin:

- katso ja kuuntele suoria verkkolähetyksiä
- palaa konserttitaltiointeihin
- tutustu taiteilijavieraiden haastatteluihin
- käytä ennakkoon luotuja soittolistoja

Ilmainen sovellus on saatavilla Android- ja iOS-laitteisiin.

LUE LISÄÄ: www.helsinginkaupunginorkesteri.fi/fi/hko-screen-sovellus

RICHARD WAGNER **The Siegfried Idyll**

Richard Wagner (1813–1883) had been married to Cosima for two years when, as a surprise, he composed a piece for her birthday and got a group of friends from the Zurich Tonhalle Orchestra to perform it on the steps of their villa on Christmas Day 1870.

“As I awoke, my ear caught a sound which swelled further and further; no longer could I imagine myself to be dreaming, music was sounding, and what music!” Cosima wrote in her diary. “As it died away, Richard came into my room with the five children and offered me the score of the symphonic birthday poem – I was in tears, but so was the whole house.” Though intended for private use only, Wagner, being short of cash, later sold it and it was published as *The Siegfried Idyll*, after their son.

WOLFGANG AMADEUS MOZART **Piano Concerto No. 23 in A Major KV488**

The piano concertos by Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) rank among his greatest works. He is known to have offered that in A major of 1786 to the court orchestra in Donaueschingen with a note saying that should His Highness not have any clarinets at his court, a competent clarinetist might transpose the parts into the keys suitable for a violin and viola. The orchestra was not, however, interested, and like many of Mozart’s other concertos, this one did not win an established place in the repertoire until the 20th century. Whereas the early concertos are basically in the light, entertaining “galant” style, the mature ones engaged in greater dialogue between soloist and orchestra.

The A major is a poetic concerto, and somewhat introspective. The cadenza (in those days usually improvised by the soloist) at the end of the first movement is Mozart’s own.

NICO MUHLY **Étude 3**

Nico Muhly wrote his three *Études* (2008–2013) for violist Nadia Sirota. The three were designed as performance pieces as well as practice studies, and they can be performed independently. Accompanying the solo viola in No. 3 is a tape.

A US composer who works with not only classical music but also pop and rock, Nico Muhly (b. 1981) has collaborated with many contemporary composers, ensembles, collectives and musicians, including Finland’s Pekka Kuusisto. His extensive output is biased towards vocal and orchestral music. He has also written three operas, film scores, and a viola concerto.

MAURICE RAVEL **Le Tombeau de Couperin**

Le Tombeau de Couperin by Maurice Ravel (1875–1937) was originally a piano suite inspired by music of the Baroque, and especially the harpsichord pieces by François Couperin. In Baroque tradition, a *tombeau* (tomb) was a musical monument to a particular person, and Ravel now devoted each movement to a friend who had died in the war. He later made a version for orchestra, omitting two of the original movements. Accused of writing music that sounded too jolly for a tribute to the dead, Ravel replied: “The dead are sad enough in their eternal silence.” The flowing *Prelude* is dedicated to Lt. Jacques Charlot, the light *Forlane* (an Italian folk dance) to Lt. Gabriel Deluc (a painter), the nostalgic *Minuet* to Jean Dreyfus and the lively *Rigaudon* to his childhood friends Pierre and Pascal Gaudin.

RISTO JOOST

Risto Joost (b. 1980) has resolutely worked to achieve a sovereign command of all the classical music genres. Beginning his studies in his native Estonia, he continued in Vienna and in the class of the legendary Jorma Panula in Stockholm. Winner of the Jorma Panula Competition in 2012 and a finalist in the Malko Competition in 2015 established him as one of the most talented conductors of this decade. He has been conductor in residence of the Estonian National Opera since 2009, Chief Conductor of the Tallinn Chamber Orchestra since 2013, Artistic Director of the MDR Leipzig Radio Choir from 2015/16 and as of spring 2016 Artistic Director of the Tallinn Philharmonic Society. With the Leipzig choir he won a Diapason d’Or for a disc of Rachmaninoff’s *Vespers*.

In recent years, Joost has conducted opera at such prestigious opera houses as La Fenice. He has also proved his command of contemporary repertoire. Joost made his his HPO debut in 2019, and has previously conducted in Finland the Ostrobothnian Chamber Orchestra, Tapiola Sinfonietta, Turku Philharmonic Orchestra, Oulu Sinfonia and Jyväskylä Sinfonia.

JANNE MERTANEN

Pianist Janne Mertanen studied at the Sibelius Academy in Helsinki, where his teachers included Erik T. Tawastjerna and Dmitri Baskirov. He then completed his studies with Lazar Berman at the Accademia Pianistica in Imola, Italy.

Mertanen came to the attention of the wider musical public in 1992 with a win in the International Chopin Competition in Darmstadt, Germany. In the same year he won the first prize also in the Nyborg Nordic Competition. Janne Mertanen has had orchestra engagements in South America, Asia and in Europe. In March 2010 he made his South American debut as the soloist of the Schumann Piano Concerto with the Orchestra of the National

Theater of Brazil conducted by Ira Levine. In 2014 he made his soloist debut in Japan with Tokyo New City Orchestra. Recital appearances have taken him around most of the European countries, Canada, America, Australia and Asia. He made his debut at the Wigmore Hall in London in October 1994 with a programme of works by Chopin.

Mertanen last performed as a soloist with the HpO in 1993 and 2010.

www.jannemertanen.com

ATTE KILPELÄINEN

Atte Kilpeläinen’s music studies culminated in degrees from Cologne University of Music and Sibelius Academy. Since 2005 he has held the position of principal viola in the Helsinki Philharmonic Orchestra. As a guest leader he has worked in orchestras like Chamber Orchestra of Europe, Swedish Radio Symphony Orchestra, Royal Philharmonic Orchestra Stockholm and Gewandhausorchester Leipzig.

AURI AHOLA

Auri Ahola (born in 1984) is a versatile dance artist who has forged an extensive career, ranging from classical ballet to contemporary dance and multidisciplinary works.

Auri Ahola graduated from the Ballet School of the Finnish National Opera and Ballet in 2004. After that, she danced for ten years at the Finnish National Ballet, performing in all key classical ballet works and in contemporary dance works of top international choreographers, including Ohad Naharin, Jiri Kylián and Tero Saarinen. When she left the National Ballet, she worked with leading dance companies, including Tero Saarinen Company, Raekallio Corp., Compañía Kaari & Roni Martin and Helsinki Dance Company. Ahola has performed in over 60 works on numerous dance stages and festivals in Finland and abroad.

In her own works, Auri Ahola integrates contemporary dance with Sami culture. She created her dance piece *Jotteeh* (The Wanderers) in 2017 on the theme of travelling to the rhythm of nature, inspired by the traditional yearly move of the Inari Sami. The common themes for Ahola's works are strong physical movement and her personal voice. She has also created multidisciplinary works and projects, combining dance with literature, circus art and joiks, traditional Sami singing.

Auri Ahola lives and works in Inari.

THE HELSINKI PHILHARMONIC ORCHESTRA

Established by Martin Wegelius and Robert Kajanus in 1882, the Helsinki Philharmonic Orchestra is a band of 102 musicians annually performing to a total audience of over 110,000. It premiered most of the symphonic works by Jean Sibelius with the composer himself conducting, and continues its commitment to contemporary music by commissioning works by composers both Finnish and foreign.

The HPO also reaches people who cannot attend concerts at the Helsinki Music Centre: by making international tours, sending small ensembles out across the city, providing opportunities for young performers and, through its widerange education programme, making contact with special groups. Now, for the third time, it is inviting an entire age group – all the children born in Helsinki in 2020 – to enjoy music with their families over the next seven years.

HKO Screen -concerts and artist interviews streamed live and on demand bring music even close to listener. The orchestra's partnership with the BIS label further ensures that its performances will be available to all well into the future.

The Helsinki Philharmonic Orchestra has had 13 Chief Conductors. Its most recent, since 2016, is Susanna Mälkki.

www.helsinkiophilharmonicorchestra.fi

Käsiohjelma / Programblad / Program

Teosesittelyt / Verkpresentationer / Programme Notes

Christian Holmqvist

Käännökset / Översättningar / Translations

Christian Holmqvist (ruotsi / svenska / Swedish)
Susan Sinisalo (englanti / engelska / English)

Ulkoasu / Design

Bond Creative Agency Oy

Taitto ja painatus

Grano Oy, Vantaa 2020

Oikeudet muutoksiin pidätetään. /

Rätt till ändringar förbehålles. / All rights reserved.

HELSINGIN KAUPUNGINORKESTERI

LAVALLA TÄNÄÄN / PÅ SCENEN IDAG / ON STAGE TODAY

I VIULU I VIOLIN

Pekka Kauppinen
Eija Hartikainen
Maiju Kauppinen
Elina Lehto
Jani Lehtonen
Kari Olamaa
Kalinka Pirinen
Petri Päivärinne

II VIULU II VIOLIN

Teppo Ali-Mattila
Linda Hedlund
Anna-Kaisa Oravisto
Siiri Rasta
Krista Rosenberg
Osmo Vallbacka
Helmi Kuusi

ALTTOVIULU ALTVIOLIN VIOLA

Torsten Tiebout
Petteri Poijärvi
Kaarina Ikonen
Tiila Kangas
Markus Sallinen
Maarit Holkko

SELLO CELLO

Tuomas Yliinen
Mathias Hortling
Veli-Matti Iljin
Saara Särkimäki

KONTRABASSO KONTRABAS DOUBLE-BASS

Ville Väätäinen
Kati Salovaara
Taru Tiusanen

HUILU FLÖJT FLUTE

Niamh Mc Kenna
Päivi Korhonen
OBOE
Hannu Perttilä
Nils Röömussaar

KLARINETTI KLARINETT CLARINET

Anna-Majja Korsimaa
Petteri Kivioja

Es-klarinetti E Flat Clarinet

Petteri Kivioja
Bassoklarineti
Bass Clarinet
Heikki Nikula

FAGOTTI FAGOTT

BASSOON
Markus Tuukkanen
Erkki Suomalainen

KÄYRÄTORVI VALTHORN HORN

Mika Paajanen
Joonas Seppelin

TRUMPETTI TRUMPET

Thomas Bugnot

HARPPU

Minnaleena Jankko

ORKESTERIJÄRJESTÄJÄT ORKESTERINSPICIENTER STAGE MANAGERS

Mikko Aspinen
Matti Tähkävuori

Muutokset mahdollisia. / Förändringar är möjliga. / Changes are possible.

HELSINGFORS STADSORKESTER HELSINKI PHILHARMONIC ORCHESTRA

© MAARIT KYTÖHARJU